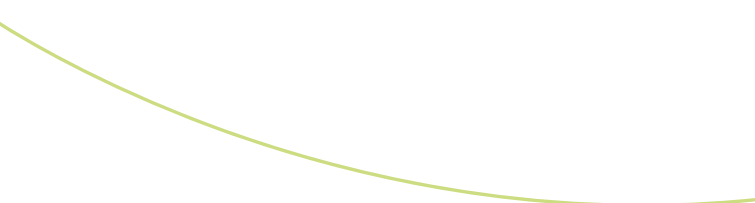


Onderzoeksplan Brede Welvaart



Opstellers	Anke Pietersma, Sam Heslinga en Klaas Kwakkel
Portefeuillehouder	Marko Bos
Datum	9 juli 2025

Inhoud

1.	Aanleiding en vraagstelling	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Vraag- en doelstelling.....	7
2.	Plan van aanpak op hoofdlijnen	8
2.1	Deelvraag 1	8
2.2	Deelvraag 2	8
2.3	Deelvraag 3	8
2.4	Deelvraag 4	9
2.5	Deelvraag 5	9
2.6	Normenkader	10
2.7	Afbakening	10
2.8	Planning op hoofdlijnen onder voorbehoud	11
	Bronnen	12
	Bijlage 1: onderzoeksfasen.....	14

1. Aanleiding en vraagstelling

1.1 Aanleiding

Kader I: verzoek enkele Statenfracties uit de drie provincies

Enkele Statenfracties verzochten de Noordelijke Rekenkamer onderzoek te doen naar het provinciale beleid over brede welvaart. Gegeven de relevantie en actualiteit van het onderwerp besloot de rekenkamer een onderzoek naar brede welvaart in provinciaal beleid te starten. Zij gaf vervolgens zelf invulling aan het onderzoek(splan) waarbij zij het verzoek van de Statenfracties als één van de bronnen gebruikte. Zie voor meer informatie over onze werkwijze het [onderzoeksprotocol](#) van de Noordelijke Rekenkamer.

De economische wetenschap maakte in de vorige eeuw een grote ontwikkeling door in de manier waarop zij welvaart en vooruitgang meet. In de loop van de 20^e eeuw gingen wetenschappers en beleidsbepalers economische groei als belangrijkste graadmeter voor vooruitgang beschouwen. Economische groei werd gemeten met het Bruto Binnenlands Product (BBP), een maatstaf die de totale economische productie van een land in geldwaarde uitdrukt. Vanaf eind jaren '60 ontstond het besef dat economische groei niet automatisch gelijkstaat aan maatschappelijke vooruitgang. Zo houdt BBP geen rekening met zaken als inkomensverdeling, milieu-impact en sociale cohesie. Robert Kennedy (senior) verwoordde dit treffend in 1968: BBP meet “alles behalve datgene wat het leven de moeite waard maakt”.¹ Met het begrip Brede Welvaart kijkt de economische wetenschap breder door ook rekening te houden met onder andere sociale cohesie, milieu en gezondheid.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek definieert Brede Welvaart als volgt: “*Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu en de mate waarin deze ten koste gaat van de brede welvaart van latere generaties of van die van mensen elders.*”² Sinds 2018 publiceert het CBS de Monitor Brede Welvaart (MBW) en de regionale Monitor Brede Welvaart (rMBW). Beide monitors meten de brede welvaart aan de hand van drie dimensies:

1. Hier en nu: dit betreft de huidige kwaliteit van leven van individuen.
2. Later: dit betreft de mate waarin de huidige generatie de mogelijkheden van toekomstige generaties beïnvloedt om een vergelijkbare of betere kwaliteit van leven te realiseren. Dit omvat duurzaamheid en het beheer van natuurlijke hulpbronnen.

¹ <https://www.jfklibrary.org/learn/about-jfk/the-kennedy-family/robert-f-kennedy/robert-f-kennedy-speeches/remarks-at-the-university-of-kansas-march-18-1968>, benaderd op 10 april 2025.

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/brede-welvaart-en-de-sustainable-development-goals/monitor-brede-welvaart-en-de-sustainable-development-goals-2023/brede-welvaart>, benaderd op 11 december 2024.

3. Elders: dit betreft de impact van onze levenswijze en beleidskeuzes op mensen in andere regio's en andere landen.³

Het CBS concretiseert deze dimensies met thema's en bijbehorende indicatoren. Het CBS meet de brede welvaart aan de hand van de scores op deze indicatoren. Bij het meten van brede welvaart is het belangrijk om voorbij gemiddelden te kijken: ook de verdeling van brede welvaart binnen een groep individuen is relevant (zie ook kader II).

Kader II: omschrijving brede welvaart van de drie nationale planbureaus

“De drie nationale planbureaus onderscheiden een aantal kenmerken van brede welvaart (CPB, PBL & SCP 2022) in lijn met de inzichten uit het zogeheten Brundtland-rapport uit 1987 (zie WCED 1987), het rapport van Stiglitz, Sen en Fitoussi uit 2009 en de CES Recommendations (UNECE, Eurostat & OECD 2014). Ten eerste omvat brede welvaart naast financiële welvaart (inkomen of bnp) ook sociaal-culturele en ecologische welvaartsaspecten. Vrij vertaald gaat het om alles wat van invloed is op het welzijn van mensen, in brede zin (vergelijkbaar met het Engelse well-being), en dat is meer dan alleen het inkomen. Ten tweede is bij brede welvaart niet alleen oog voor hoe het gaat met de huidige inwoners in de regio ('hier en nu'), maar ook voor hoe dit samenhangt met de kwaliteit van leven van de inwoners in andere regio's ('elders') of op de langere termijn ('later'). Tot slot is er aandacht voor de verdeling van de welvaartsaspecten tussen groepen inwoners. Naast verschillen tussen inwoners uit verschillende regio's ... is ook oog nodig voor verschillen tussen inwoners uit dezelfde regio; hoe het gaat met mensen kan immers ook binnen regio's sterk uiteenlopen (zie De Groot et al. 2023; Geurkink & Miltenburg 2023).”⁴

Overheden in het hele land werken op dit moment aan manieren waarop ze brede welvaart concreet kunnen toepassen in de beleidspraktijk. Zij lopen daarbij tegen drie uitdagingen aan.⁵ In de volgende paragrafen gaan we daar dieper op in.

1.1.1 Brede welvaart vraagt om nadere uitwerking

Een focus op brede welvaart kan bijdragen aan een doeltreffende en doelmatige inzet van schaarse middelen (niet alleen geld, maar bijvoorbeeld ook ruimte) voor de langere termijn. Het is bij uitstek geschikt voor sector-overstijgende complexe maatschappelijke uitdagingen waar provincies mee geconfronteerd worden. Om brede welvaart in het provinciale beleid te kunnen gebruiken is het belangrijk het begrip nader uit te werken, bijvoorbeeld in een afwegingskader. Dat afwegingskader bevat dan de concrete onderdelen van brede welvaart waarlangs beleidsbepalers en politici beleid kunnen afwegen (zie ook kader III). Welke onderdelen dat zijn, is een gezamenlijke zoektocht. Politici, bestuurders en medewerkers kunnen daarin een gemeenschappelijke taal ontwikkelen voor het spreken over (en het bevorderen van) brede welvaart. Dat gezamenlijke zoeken maakt het bovendien mogelijk om a) in te kunnen schatten hoe voorgesteld beleid ingrijpt op de onderdelen van brede welvaart, en b) te bepalen of de brede welvaart stijgt of daalt. De weging van de verschillende onderdelen kan tussen partijen verschillen. Uiteindelijk is dat een onderdeel van het politieke proces, waarbij het afwegingskader ordenend kan werken voor de politieke discussie.

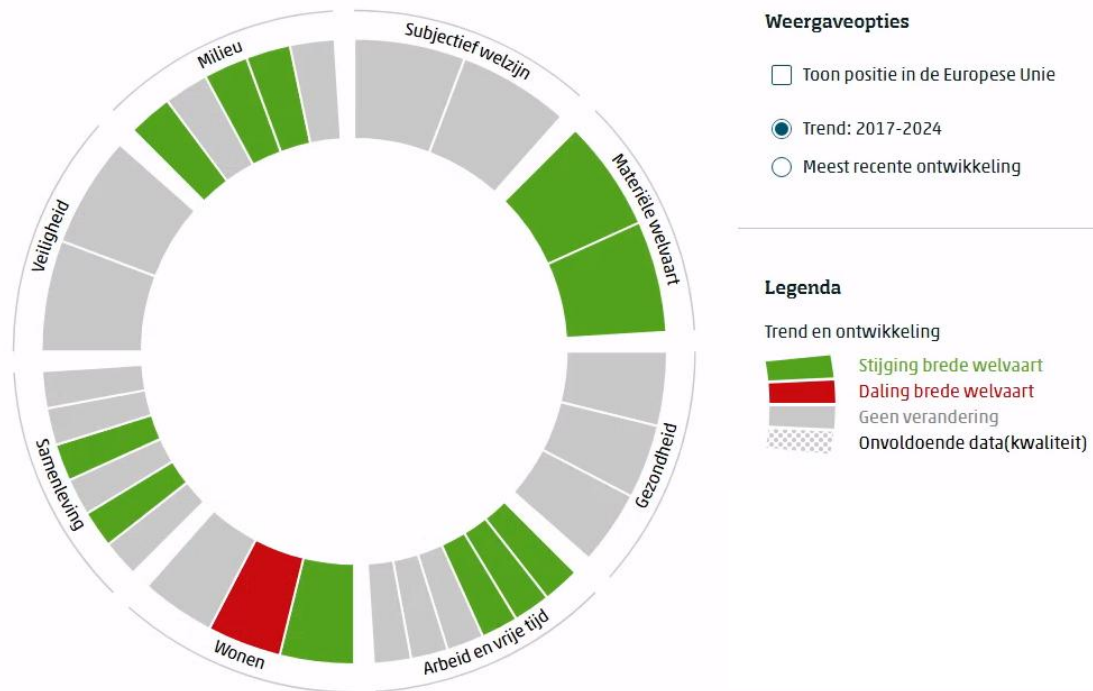
³ <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/regionale-monitor-brede-welvaart>, geraadpleegd op 2 april 2025.

⁴ Planbureau voor de Leefomgeving. (2024). Brede Welvaart in elke regio – Voor welke keuzes staat het Rijk? Planbureau voor de Leefomgeving.

⁵ Molema, M., Janssen, J. en Nagelkerke, K. (2025). Brede welvaart en het gelijk van de praktijk. In: Nagelkerke, K., Janssen, J. en Van Koppen, C., Van Meer Waarde – Brede welvaart in de beleidspraktijk, Nationaal Netwerk Brede Welvaart. P.24.

Kader III: bredewelvaartswiel

Als hulpmiddel ontwikkelde het CBS het zogenaamde ‘bredewelvaartswiel’.⁶ Beleidsbepalers kunnen daarmee in één oogopslag de stand van de brede welvaart inzien. Het is een interactieve samenvatting (per dimensie) op de website van het CBS. Door met de muis over de verschillende elementen te bewegen respectievelijk erop te klikken wordt aanvullende informatie weergegeven. Onderstaande afbeelding toont het bredewelvaartswiel voor de dimensie ‘hier en nu’, met daarin de acht thema’s die het CBS onderscheidt. Binnen ieder thema representeren de verschillende blokken (groen, grijs of rood) de verschillende indicatoren. Ook Trendbureau Drenthe, Planbureau Fryslân en Sociaal Planbureau Groningen gebruiken het bredewelvaartswiel in hun digitale monitors.⁷



1.1.2 Anders kijken en anders werken

Het is noodzakelijk om breder te kijken en te werken als brede welvaart het uitgangspunt is voor beleid. Breder kijken betekent kijken naar de gevolgen van beleid voor de gehele brede welvaart en niet alleen voor het betreffende beleidsterrein. Dat is wennen voor overheidsorganisaties, doordat zij veelal sectoraal werken. De beelden en inzichten die dat oplevert leiden daarom niet altijd tot één integraal beeld. Een werkwijze die bij brede welvaart past is er daarom één die voorbij de grenzen van het eigen beleidsterrein kijkt.

Kader IV: Nationaal Netwerk Brede Welvaart

⁶ <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/monitor-brede-welvaart-en-de-sustainable-development-goals/hier-en-nu/hier-en-nu-samenvatting>, geraadpleegd op 5 juni 2025.

⁷ Zie <https://trendbureaudrenthe.nl/brede-welvaart/brede-welvaartswiel/>, <https://sociaalplanbureau groningen.nl/brede-welvaart/brede-welvaartswiel/> en <https://www.planbureau fryslan.nl/nieuws/brede-welvaart-als-kompas-hoe-de-friese-economie-echt-waardevol-kan-zijn/>, geraadpleegd op 23 juni 2025.

Het Nationaal Netwerk Brede Welvaart is een samenwerking tussen Rijk en regio om het toepassen van brede welvaart in de (de)centrale beleidspraktijk te stimuleren. Zes regionale planbureaus, waaronder Planbureau Fryslân, Trendbureau Drenthe en Sociaal Planbureau Groningen, en vier Rijksdepartementen (Ministeries van LNV, BZK, i&w en EZ) besloten in 2021 gezamenlijk om de kennisontwikkeling rondom brede welvaart te stimuleren en structureren. Een recent gepubliceerd boekje bevat de opbrengst tot nu (mei 2025) toe van deze samenwerking:

“Bij de start van ons netwerk waren de verwachtingen hoog gespannen. Zo’n drie jaar later kijken we tevreden terug, maar zijn we ons er ook van bewust dat dit boek nog niet op alle punten het gelijk van de praktijk kan aantonen. Daarvoor is de beweging naar een brede benadering van welvaart nog te pril. We zijn de voorzichtige oriëntatiefase weliswaar voorbij, maar zijn in de praktijk nog volop bezig met vallen, opstaan en (weer) doorgaan. De bij het netwerk betrokken partners nemen de hier gestelde lessen dan ook zelf ter harte. Ze vormen een kompas voor verder onderzoek en praktijkondersteuning in de afzonderlijke regio’s en tussen de samenwerkende overheden en kennisbureaus.”⁸

En over de belofte van Brede Welvaart:

“Brede welvaart kan allereerst gebruikt worden om meer samenhang te organiseren in regionaal beleid. Het kan bovendien zorgen voor een langetermijnoriëntatie. En brede welvaart kan ook leiden tot een meer democratisch geladen beleid, wanneer dit beleid aansluit op de mensen waar het om gaat.”⁹

⁸ Nagelkerke, K., Janssen, J. en Van Koppen, C.. (2025). Van Meer Waarde – Brede welvaart in de beleidspraktijk, Nationaal Netwerk Brede Welvaart, p.24.

⁹ Nagelkerke, K., Janssen, J. en Van Koppen, C.. (2025). Van Meer Waarde – Brede welvaart in de beleidspraktijk, Nationaal Netwerk Brede Welvaart, p.15.

1.2

Vraag- en doelstelling

Het doel van de Noordelijke Rekenkamer met dit onderzoek is tweeledig: 1) analyseren van de inbedding van brede welvaart in het provinciale beleid; en 2) handreikingen doen voor de concrete toepassing van brede welvaart in de provinciale beleidspraktijk.

De hoofdvraag in dit onderzoek is de volgende:

Op welke wijze implementeren Gedeputeerde Staten en ambtelijke organisatie het concept brede welvaart en welke handelingsperspectieven kan de rekenkamer hen bieden?

Deze vraag valt uiteen in de volgende deelvragen:

1. Hebben Gedeputeerde Staten een visie op brede welvaart, hoe luidt deze en in hoeverre betrekken ze Provinciale Staten hierbij?
2. Op welke wijze hanteren Gedeputeerde Staten het concept 'brede welvaart' bij beleidsvorming?
3. Hoe operationaliseert de ambtelijke organisatie het concept 'brede welvaart'? Welke instrumenten zet zij daarvoor in en in hoeverre werkt zij daarbij sector- of domein-overstijgend?
4. Hoe verhouden de visie op en het hanteren van het concept brede welvaart door Gedeputeerde Staten zich tot de ambtelijke operationalisering en uitvoering van dat concept?
5. Zijn er bruikbare voorbeelden beschikbaar die de provincie mogelijk kan toepassen in haar eigen beleidspraktijk?

2. Plan van aanpak op hoofdlijnen

2.1 Deelvraag 1

Deelvraag 1

Hebben Gedeputeerde Staten een visie op brede welvaart, hoe luidt deze en in hoeverre betrekken ze Provinciale Staten hierbij?

Deze deelvraag beantwoorden we door te kijken naar wat er over brede welvaart staat in de meest recente collegeprogramma's en andere relevante provinciale beleidsdocumenten. We denken dan bijvoorbeeld aan de omgevingsvisie en beleidsdocumenten over landbouw, natuur, wonen, regionale economie, bereikbaarheid, klimaat, energie, leefbaarheid en gemeenschap. We zullen daar een selectie in maken, onder andere gebaseerd op het moment waarop dat beleid is vastgesteld. Dit vullen we aan met de opbrengst uit gesprekken met leden van Gedeputeerde Staten.

2.2 Deelvraag 2

Deelvraag 2

Op welke wijze hanteren Gedeputeerde Staten het concept 'brede welvaart' bij beleidsvorming?

Deze deelvraag zullen we beantwoorden met informatie uit gesprekken met leden van Gedeputeerde Staten. Daarnaast zullen we (concept-)besluiten over (voorgesteld) beleid van het college van Gedeputeerde Staten analyseren, inclusief de achterliggende en voorbereidende stukken met daarin de afwegingen bij het (concept-)besluit. We denken aan dezelfde beleidsonderwerpen als bij deelvraag één. We selecteren een aantal besluiten waarvan we de afwegingen zullen beoordelen, mede op basis van het moment waarop Gedeputeerde Staten het besluit namen. Kernvraag daarbij is in hoeverre de afwegingen laten zien dat zij meerdere onderdelen van brede welvaart weerspiegelen.

2.3 Deelvraag 3

Deelvraag 3

Hoe operationaliseert de ambtelijke organisatie het concept 'brede welvaart'? Welke instrumenten zet zij daarvoor in en in hoeverre werkt zij daarbij sector- of domeinoverstijgend?

Deze deelvraag willen we beantwoorden door een vragenlijst te laten invullen door medewerkers van de provincie. De medewerkers die de vragenlijst invullen dienen verschillende hiërarchische 'lagen' en 'domeinen' van de provincie te vertegenwoordigen (zie onderstaande tabel ter illustratie).¹⁰

	Domein 1	Domein 2	Domein 3	Domein ..
Hiërarchische laag 1				
Hiërarchische laag 2				
Hiërarchische laag 3				
Hiërarchische laag ..				

In aanvulling op de vragenlijst zullen we verdiepende gesprekken met medewerkers voeren. Dit zouden (groeps)gesprekken of focusgroepen kunnen zijn met een participatief karakter. Eventueel zetten we hier externe expertise voor in. Ook gedeputeerden zijn dan welkom om deel te nemen. Hiermee verzamelen we aanvullende informatie waarmee we de deelvraag kunnen beantwoorden.

Participatief evaluatieonderzoek

Bij participatief evaluatieonderzoek neemt de onderzochte partij een actieve rol in het onderzoek. Een belangrijk argument hiervoor is dat dit ook kennis over en zicht op de beleefde wereld van de onderzochte partij oplevert. Een ander belangrijk argument is de grotere kans dat conclusies en aanbevelingen zullen worden benut door de onderzochte partij.¹¹

2.4 Deelvraag 4

Deelvraag 4

Hoe verhouden de visie op en het hanteren van het concept brede welvaart door Gedeputeerde Staten zich tot de ambtelijke operationalisering en uitvoering van dat concept?

Deze deelvraag beantwoorden we door de antwoorden op deelvragen 1, 2 en 3 met elkaar te vergelijken.

2.5 Deelvraag 5

Deelvraag 5

Zijn er bruikbare voorbeelden beschikbaar die de provincie mogelijk kan toepassen in haar eigen beleidspraktijk?

Voor de beantwoording van deelvraag 5 zullen we deskresearch uitvoeren. Startpunt daarbij zijn de inzichten van het Nationaal Netwerk Brede Welvaart (zie kader IV). We betrekken de

¹⁰ Voorbeelden van 'lagen' kunnen zijn: beleidsmedewerker, teammanager, themamanager, domeinmanager, concernmanager, etc. Voorbeelden van 'domeinen/sectoren' kunnen zijn: mobiliteit, economie, ruimte, leefbaarheid, landbouw, natuur, etc.

¹¹ Smaling, A. (2009). Participatief onderzoek: een overzicht. Tijdschrift KWALON 40 (jaargang 14, nr. 1)

uitvoeringsagenda Brede Welvaart van de provincie Noord-Brabant hier ook bij. Daarnaast overwegen we één of meerdere expertsessies te organiseren over het toepassen van het concept 'brede welvaart'.

2.6 Normenkader

Voor dit onderzoek hanteren wij een normenkader. Hieronder presenteren we het voorlopige normenkader. Mogelijk scherpen we dit tijdens het onderzoek aan.

2.6.1 Deelvraag 1

De visie is zodanig concreet dat deze direct vertaald kan worden naar de beleidspraktijk. Bij de totstandkoming daarvan betrokken Gedeputeerde Staten Provinciale Staten. In de visie is aandacht voor:

- de verschillende thema's van brede welvaart;
- afruilen tussen hier en elders;
- afruilen tussen nu en later;
- verschillen binnen groepen (voorbij gemiddelden).

2.6.2 Deelvraag 2

Bij besluiten van Gedeputeerde Staten over (voorgesteld) beleid houden zij rekening met:

- de gevolgen ervan voor (de verschillende onderdelen van) brede welvaart, onder andere door portefeuille-overstijgend te denken en werken;
- de afruilen tussen hier en elders in (voorgesteld) beleid;
- de afruilen tussen nu en later in (voorgesteld) beleid;
- de verschillen tussen en binnen groepen in (voorgesteld) beleid.

2.6.3 Deelvraag 3

In de beleidsvoorbereiding beschrijft de ambtelijke organisatie:

- de gevolgen van (voorgesteld) beleid voor (de verschillende onderdelen van) brede welvaart, onder andere door domein- / sector-overstijgend te werken;
- de afruilen tussen hier en elders in (voorgesteld) beleid;
- de afruilen tussen nu en later in (voorgesteld) beleid;
- beschrijft de verschillen tussen en binnen groepen in (voorgesteld) beleid.

2.6.4 Deelvraag 4

De visie op en het hanteren van het concept brede welvaart door Gedeputeerde Staten zijn consistent met elkaar en zijn consistent met de ambtelijke operationalisering en uitvoering van dat concept.

2.7 Afbakening

Dit onderzoek richt zich op de periode vanaf maart 2023 (laatste Statenverkiezingen) tot nu.

2.8 Planning op hoofdlijnen onder voorbehoud

Onderstaande tabel bevat een voorlopige globale planning.

Acties	Data
Oriëntatie en vooronderzoek	April-juli 2025
Vaststellen onderzoeksplan	Juli 2025
Aankondiging en startgesprekken provincies	Juli-september 2025
Onderzoek, gegevensverzameling	September 2025-februari 2026
Nota van bevindingen	Februari 2026
Ambtelijk hoor en wederhoor	Februari-Maart 2026
Schrijven eindrapport	Maart 2026
Eindrapport	April 2026
Bestuurlijk hoor en wederhoor	April-Mei 2026
Aanbieding eindrapport	Juni 2026

Bronnen

- Groot, H.L.F. de. (2023). Brede welvaart voor de Metropoolregio Amsterdam – Een analytisch kader voor fundamentele afruilen en keuzes. MRA Beleidsdossier 2023/1. Metropoolregio Amsterdam.
- Het PON & Telos. (2023). Brede Welvaart in beleid: van ambitie naar actie – een handreiking voor bestuur en beleid. Het PON & Telos
- Nagelkerke, K., Janssen, J. en Van Koppen, C.. (2025). Van Meer Waarde – Brede welvaart in de beleidspraktijk, Nationaal Netwerk Brede Welvaart
- Planbureau Fryslân. (2024). Bronnenlijst Regionale monitor Brede Welvaart. Planbureau Fryslân.
- Planbureau voor de Leefomgeving. (2022). Brede welvaart in Nederlandse gemeenten: het belang van regionale samenhang. Planbureau voor de Leefomgeving.
- Planbureau voor de Leefomgeving. (2024). Brede Welvaart in elke regio – Voor welke keuzes staat het Rijk? Planbureau voor de Leefomgeving.
- Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, Raad voor het Openbaar Bestuur, Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (2023). Elke regio telt! Een nieuwe aanpak van verschillen tussen regio's. Den Haag. Digitale uitgave.
- Smaling, A. (2009). Participatief onderzoek : een overzicht. Tijdschrift KWALON 40 (jaargang 14, nr. 1)
- Stiglitz, J., Sen, A., & Fitoussi, J-P. (2009). Report by the commission on the measurement of economic performance and social progress. Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress. Paris.
- Sociaal Planbureau Groningen. (2023). Brede Welvaart Groningen – Monitor 2022. Sociaal Planbureau Groningen.
- Trendbureau Drenthe (2022). Brede Welvaart Drenthe – Monitor 2021. Trendbureau Drenthe.
- Trendbureau Drenthe. (2024). Verantwoording Monitor Brede Welvaart Drenthe. Trendbureau Drenthe.
- Universiteit Utrecht en Rabobank. (2023). Brede Welvaartsindicator 2023. Universiteit Utrecht.

Websites

- <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-brede-welvaart-en-de-sustainable-development-goals/monitor-brede-welvaart-en-de-sustainable-development-goals-2023>
- <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/regionale-monitor-brede-welvaart>
- <https://www.jfklibrary.org/learn/about-jfk/the-kennedy-family/robert-f-kennedy/robert-f-kennedy-speeches/remarks-at-the-university-of-kansas-march-18-1968>
- <https://www.planbureau Fryslan.nl/monitoren/brede-welvaart-in-de-verschillende-regios-van-fryslan/>

- <https://www.planbureau Fryslan.nl/wp-content/uploads/2024/05/Regioscan-NWF.pdf>
- <https://www.planbureau Fryslan.nl/wp-content/uploads/2023/05/Verantwoording-regionale-Monitor-Brede-Welvaart-.pdf>
- <https://www.planbureau Fryslan.nl/nieuws/brede-welvaart-als-kompas-hoe-de-friese-economie-echt-waardevol-kan-zijn/>
- <https://sociaalplanbureau groningen.nl/brede-welvaart>
- <https://trendbureau drenthe.nl/brede-welvaart>
- <https://www.uu.nl/onderzoek/institutions-for-open-societies/brede-welvaart/brede-welvaartsindicator>

Bijlage 1:

onderzoeksfasen

Deze tabel bevat de fases van de onderzoeksprojecten van de Noordelijke Rekenkamer. De meeste projecten maken deel uit van het onderzoeksprogramma van de rekenkamer (<https://www.noordelijkerekenkamer.nl/onderzoek/onderzoeksprogrammas>). Daarnaast verricht de rekenkamer onderzoek op verzoek van Statenleden (zie het Onderzoeksprotocol van de NRK, <https://www.noordelijkerekenkamer.nl/over-ons>, onder 'Werkwijze').

Fase	Activiteit
Onderzoeksopzet	De rekenkamer zoekt informatie en verkent welke richtingen het project kan ingaan. Dat doet zij onder andere door zich in te lezen en door (informeel en oriënterend) in gesprek te gaan met medewerkers van de provincie(s) en andere inhoudelijk betrokkenen. <u>Resultaat</u> : onderzoeksplan, vastgesteld door het college van de NRK. De rekenkamer stuurt deze onderzoeksopzet naar de provinciesecretaris, met het verzoek een inhoudelijke contactpersoon aan te wijzen.
Uitvoering:	De rekenkamer voert vervolgens een startgesprek met de vaste provinciale contactpersoon en de aangewezen inhoudelijke contactpersoon. De provincie levert daarna binnen een maand de gevraagd documenten.
Empirisch onderzoek /Nota van Bevindingen +	De rekenkamer verzamelt gegevens, deels van de provincie, deels van andere instanties. Soms zet zij een enquête uit.
Ambtelijk hoor en wederhoor	De relevante gegevens en de antwoorden op de feitelijke onderzoeksvragen krijgen een plekje in de conceptnota van Bevindingen, vast te stellen door het college van de NRK.
	Aan de provincie vraagt de rekenkamer het concept van de Nota van Bevindingen te controleren op <u>feitelijke</u> correctheid (de provincie krijgt <u>vijf weken</u> om dit te doen). De rekenkamer stelt vervolgens een reactienota op en bespreekt die met de provincie (vaste contactpersoon en inhoudelijke contactpersoon). Feitelijke onjuistheden in de Nota van Bevindingen corrigeert de rekenkamer.
Uitvoering: Analyse en beoordeling	Op basis van alle gegevens formuleert de rekenkamer conclusies en aanbevelingen. Die vormen, met de inhoud van de Nota van Bevindingen, het <u>eindrapport</u> . Het college van de NRK stelt het eindrapport vast.
Afronding	Vervolgens stuurt de rekenkamer het vastgestelde eindrapport aan het college van Gedeputeerde Staten, met het verzoek een bestuurlijke reactie te geven (binnen vijf weken). De rekenkamer biedt aan de desbetreffende gedeputeerde(n) een toelichting te geven op de conclusies en aanbevelingen. <u>NB</u> . Het rapport verandert door dat gesprek niet meer. De bestuurlijke reactie wordt als bijlage bij het rapport opgenomen.
Bestuurlijke reactie	Naar aanleiding van de bestuurlijke reactie van het college van Gedeputeerde Staten kan de rekenkamer besluiten een nawoord te schrijven; ook dat is een bijlage bij het rapport.
Nawoord	Daarna presenteert de rekenkamer het eindrapport in een besloten bijeenkomst aan de leden van Provinciale Staten; daarna is het rapport openbaar. Daarna licht zij het rapport nog eens toe in een bijeenkomst (zoals een commissievergadering) van PS.
Openbaarmaking	<u>NB</u> . Dat betekent dus, dat <u>alle voorgaande stappen vertrouwelijk</u> zijn en dat de provincie geen van de stukken die zij van de rekenkamer ontvangt aan derden mag geven.